

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.273/2012/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, **2013. január hó 9. napján** tartott tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés bűntette miatt I.r. és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2012. június 18. napján kelt 24.B.1206/2011/44. számú ítéletét I.rendű vádlottal szemben **megváltoztatja**.

I. rendű vádlott cselekményét a Btk. 170. § (1) és (6) bekezdés I. tétele szerinti testi sértés bűntette kísérletének minősíti.

A szabadságvesztés tartamát 6 (hat) év fegyházbüntetésre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I.rendű vádlottal szemben helybenhagyja.

I.rendű vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 55.470 (Ötvenötezer-négyszázhetven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék 2012. június hó 18. napján kihirdetett 24.B.1206/2011/44. számú ítéletével I.r. vádlottat emberölés bűntettében (Btk. 166. § (1) bek., (2) bek. d/ pont), míg II.r. vádlottat bűnpártolás bűntettében (Btk. 244. § (1) bek. b/ pont, (3) bek. a/ pont) és segítségnyújtás elmulasztásának bűntettében (Btk. 172. § (1) és (2) bek.) mondta ki bűnösnek.

Ezért I.r. vádlottat, mint többszörös visszaesőt tizenhárom évi fegyházbüntetésre és tíz évi közügyektől eltiltásra, II.r. vádlottat pedig - halmazati büntetésül - egy év hat hónapi, három évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

I.r. vádlottnál a szabadságvesztésbe beszámította az előzetes fogvatartásban töltött időt.

Rendelkezett a bűnjelként lefoglalt tárgyak megsemmisítéséről, illetve kiadásáról és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az ügyész és a vádlottak tudomásul vették, ellene kizárólag I.r. vádlott védője jelentett be fellebbezést a cél megjelölése nélkül.

II.r. vádlottat érintően az elsőfokú határozat jogerőre emelkedett.

A védő fellebbezését elsősorban az emberölés büntettének vádja alóli felmentés érdekében, másodlagosan a büntetés enyhítéséért tartotta fenn.

A védelem a vádlott elfogadó nyilatkozata ellenére azért élt perorvoslással, mert bár az egyik rendőrségi kihallgatás során a vádlott beismerte a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, ezt a vallomását már a rendőrség előtt visszavonta és bűnösségét a törvényszék előtt mindvégig következetesen tagadta. Ugyanakkor meghallgatása során XX a hatóság előtt beismerte, hogy megverte a sértettet és ismerőseinek is arról számolt be, hogy súlyos cselekményt követett el, ami miatt fél a felelősségre vonástól. Az eljárás során kihallgatott tanúk egyrészt bizonytalanok voltak, másrészt a vádlotti védekezést támasztották alá. Az orvosszakértő másodfokú tárgyalási meghallgatása után fellebbezését fenntartva, azt kérte megállapítani, hogy a halált okozó bántalmazást XX fejtette ki.

Mindezek alapján a vádlotti védekezés elfogadását és a vádlott emberölés büntettének vádja alóli felmentését indítványozta. Másodsorban az elsőfokú eljárás befejezése óta eltelt időmúlásra és az egyéb enyhítő körülményekre tekintettel a kiszabott fegyházbüntetés csökkentését kérte.

A vádlott felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy soha nem volt erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt büntetve és tagadta, hogy a sértettet bántalmazta volna. Azt az elsőfokú eljárás során előterjesztett védekezését tartotta fenn, miszerint YY valamennyi sérülését XX okozta. Arra is hivatkozott, hogy ártatlanságát igazolja, hogy a sértetten talált lábbeli-lenyomat nem volt a tőle lefoglalt cipőktől származóként azonosítható. Az utolsó szó jogán nem nyilatkozott.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a tárgyaláson a BF. 818/2012/I. számú átiratban foglaltakat módosítással tartotta fenn.

Álláspontja szerint perrendszerű eljárása során az elsőfokú bíróság valamennyi bizonyítékot beszerezett. A bűncselekmény elkövetésekor kevesen voltak a lakásban, külső szemtanú nem volt, így erősen behatárolható volt, hogy ki bántalmazhatta a sértettet. Az elsőfokú bíróság a jelenlévő személyek vallomásait részletesen elemezte és összevetette a szakvéleményben foglaltakkal. A bizonyítékokat értékelő tevékenysége során - ellentmondásokra is rámutatva, - az elsőfokú bíróság I.r. vádlott gyanúsítotti beismerő vallomását fogadta el és a tényállást erre alapozta. Logikailag értékelte, hogy a vádlott hivatkozása elfogadható-e, továbbá megfelel-e az életszerűségnek, hogy ha nem avatkozott bele a bántalmazásba, annak befejeztével miért nem nyújtott segítséget a sértettnek és miért törekedett a nyomok eltüntetésére.

Megfelelő mérlegeléssel állapította meg, miszerint a sértetti bántalmazás két részből tevődött össze, ezért a két elkövető felelőssége jogilag elkülönül. XX bántalmazása során a sértettet többször megütötte, ezáltal darabos orrcsonttörést és lágyrész-sérülést okozott, amivel az egyik cselekmény lezárult. A szakértő

másodfokú tárgyalási előadása szerint az állapítható meg, hogy a halálos sérülést XX-nek az orrcsont-törést eredményező ökolútése okozhatta.

A I.r. vádlott csak az ezt követően folytatódó cselekmény elkövetéséért tartozik felelősséggel, ennek alapján kell megítélni, hogy milyen sérülést okozott és bántalmazása milyen következménnyel járt.

Az I.r. vádlott vallomása szerinti bántalmazás kapcsán bekövetkezett sérülések keletkezési módját az orvosszakértők alátámasztották mind a belső, mind a külső sérülések vonatkozásában. A fej megtaposása nem történhetett nagy erővel, a sértett fején talált cipőnyomból legalább a rálépés ténye azonban megállapítható. A háti sérülések és a lábon rúgás is közepes erőbehatást tételeznek fel. Az elsőfokú bíróság által a történeti tényállásban megállapított eseménysor a szakvéleménybe - az erőbehatással kapcsolatos módosításokkal - beilleszthető, így a tényállás történeti része teljes egészében a bizonyítékok értékelésén alapul.

Az I.r. vádlott általi bántalmazás következtében előállott sorozat-bordatörések nyolc napon túli sérüléseknek minősülnek, s ezekkel kapcsolatban az életveszély bekövetkezésének lehetősége fennállt, noha életveszélyes sérülés nem következett be. A durva bántalmazás folytán keletkezett sérülések nagy számára, az összes testtájékon való elhelyezkedésére tekintettel a vádlottnak akár a sértett életének kioltásával is számolnia kellett, s csak a véletlenül múlt, hogy nem így történt. Ezért a vádlottal szemben emberölés büntette kísérletének megállapítását indítványozta, a kétszeres értékelés tilalma miatt azonban a különös kegyetlenséggel történő elkövetést nem látta megállapíthatónak.

A körülményekre tekintettel a többszörös visszaeső vádlott fegyházbüntetésének mérséklését indítványozta.

A bejelentett védői perorvoslat alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a bejelentett fellebbezés alapján felülbírált a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást.

Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során a perrendi szabályokat maradéktalanul megtartotta. A tárgyaláson kihallgatott személyeket a szükséges figyelmeztetéseket részesítette, a figyelmeztetésre adott válaszukat rögzítette. Az eljárás során elhalálozott XX nyomozás során tett tanú-, valamint gyanúsítottai vallomását felolvasással tette tárgyalás anyagává. A vallomások közti eltérések feloldását szembesítésekkel is megkísérelte.

Az eljárás során kiterjedt szakértői bizonyítás folyt.

- Az elhalt sértett igazságügyi boncolását végző dr. **UU** és dr. **PP igazságügyi orvosszakértők** Lbsz: B.315/2010. számon nyilvánítottak véleményt YY sérülései, azok keletkezési mechanizmusa és a sértett halálának okát illetően. (nyomozati iratok I. kötet 432-433. oldalai)

Az idegenkezű bántalmazás következtében, erőszakos úton beállott halál okaként az agyi keményburok alatti vérzés és vérbelehelés következtében kialakult heveny keringési és légzési elégtelenséget állapítottak meg. A talált külsérelmi nyomok, az

orrcsonttörés, a fej lágyrészeinek sérülése következtében kialakult keményburok alatti vérzés a halál okával közvetlen okozati összefüggésbe hozhatók.

- A fenti szakértők 2010. június 3. napján előterjesztett 6677/2010. számú szakvéleményükben (nyomozati iratok II. kötet 463-467/a oldalai) a sértetten található 28 darab friss külsérelmi nyom keletkezési mechanizmusát részletezték. Eszerint a fejen lévő sérülések minimálisan nyolc rendbeli közepes vagy nagy erejű erőbehatást, míg a mellkason és végtagokon lévő sérülések minimálisan nyolc darab, legalább közepes erőbehatást tételeznek fel. Az arc sérüléseinek jelentős része létrejöhetett ököllel leadott ütések kapcsán, míg a mellkas töréses sérülései rúgás, taposás kapcsán jöhettek létre.

- 2010. június 3. napján kelt Lbsz: B.315/2010. számú végleges véleményükben - a hullaszervek kórszövettani és toxikológiai vizsgálatának ismeretében erősítették meg, hogy a sértett halála erőszakos úton, agyi keményburok alatti vérzés, vérbelehelés következtében kialakult vérkeringési és légzési elégtelenség miatt állt be. (nyomozati iratok II. kötet 473. oldal)

- Szakvéleményük 2010. december 16-i kiegészítése a boncjegyzőkönyv sorrendjének megfelelően taglalja az egyes sérüléseket az azokat létrehozó erőbehatásokkal együtt. A 3./ pont szerint ki nem zárhatóan, de nem is bizonyíthatóan a halállal okozati összefüggésben álló agyai keményburok alatti vérzés az orrcsonttöréssel összefüggésben alakult ki. (nyomozati iratok II. kötet 479-485. oldal)

- Az újabb, 2011. március 3. napján kelt kiegészítő szakvélemény szerint a XX által, szemben lévő testhelyzetből, felülről lefelé irányuló többszöri (legfeljebb négy) ökölütés előidézhette a sértett baloldali alsó és felső szemhéjának vérbeszűrődését, az orr deformitását és az orrcsont törését, ajakduzzanatot és nyálka-hártya-, valamint izomfolytonosság-megszakadást, két fog hiányát és a fogmeder-nyúlvány vérzését. Nem zárható ki, hogy a halállal okozati összefüggésben álló agyi keményburok alatti vérzés az orrcsonttöréssel összefüggésben alakult ki, továbbá az orrcsonttörés a szintén halálloki relevanciával bíró vérbeleheléssel is összefüggésbe hozható. (nyomozati iratok II. kötet 495-497/a oldal)

Ezt követően a nyomozó hatóság dr. JJ igazságügyi orvosszakértőtől szerzett be újabb szakvéleményt (IGÜ/332-1/2011. számon) olyan kérdésekre nézve, amelyre a korábban eljáró szakértők már nyilatkoztak.

A halál okára nézve is véleményt adó dr. JJ szakértő a boncolási jegyzőkönyv és a rendelkezésére álló összes korábbi szakvélemény alapján úgy nyilatkozott, hogy a sérülések keletkezési mechanizmusára és a halál bekövetkezésére vonatkozóan érdemben egyetért az ügyben korábban eljáró szakértők véleményével. Ezzel együtt úgy foglalt állást, hogy a XX-nek tulajdonítható, a sértett arcának bal oldalán és az orr tájékán lévő sérülések nem játszottak érdemi szerepet a halál bekövetkeztében, ellenben az l.r. vádlott által okozott mellkasi és koponyaboltozati sérülések oksági

összefüggésben állnak a halál bekövetkezéséhez vezető keményburok alatti vérzéssel, - míg a vérbelehelésnek nem tulajdonított jelentőséget. (nyomozati iratok II. kötet 505-538. oldal)

- Az elsőfokú bíróság tárgyalás előkészítési szakban eljárási okból (a Be. 101.§ (2) bekezdésére hivatkozással) a halál okának és körülményeinek vizsgálatára két szakértő közreműködésével szerzett be újabb szakértői véleményt.

A **dr. JJ igazságügyi orvosszakértő** és **dr. ÉÉ igazságügyi patológus szakértő** által 2011. október 27. napján a bírósági iratok 9./ sorszáma alatt előterjesztett IGÜ/332-2/2011. számú szakértői vélemény tartalmában megegyezett az IGÜ/332-1/2011. számon dr. JJ által előterjesztett szakvéleménnyel.

- A 2012. január 23. napján tartott tárgyaláson az elsőfokú bíróság meghallgatta dr. JJ és dr. UU igazságügyi orvosszakértőket. Mindketten fenntartották a korábban - más kollégával együtt - előterjesztett szakvéleményüket. Annak szóbeli kiegészítésekor dr. UU-nak az orrcsontsérülésre visszavezethető vérbelehelésre tett nyilatkozatával dr. JJ szakértő is egyetértett. (17./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 25-31. oldalai)

Az elsőfokú bíróság minden rendelkezésére álló bizonyítékot teljes körűen mérlegelési körébe vont, túlzott jelentőséget tulajdonítva a közvetett, többnyire hajléktalan, alkoholista tanúk vallomásainak, amelyeket hosszasan részletezve elemzett - nem tisztázta azonban, hogy a szakértői vélemények alapján megállapítható-e, hogy a sértettet egymástól elkülönülten bántalmazó, két különböző személy közül melyik tettelegessége áll a bekövetkezett halállal okozati összefüggésben, illetve a másik személy cselekvősege játszott-e szerepet a halálos eredmény bekövetkezésében. Annak ellenére, hogy szükségtelenül szerzett be újabb szakvéleményt és az orvosszakértőket tárgyaláson is meghallgatta, együttes nyilatkozatukat nem szakvéleményüknek megfelelően rögzítette és az okozati összefüggést még az ítélet jogi indokolásában sem vizsgálta.

Emiatt másodfokon kellett felvenni azt a bizonyítást, amely már az elsőfokú eljárásban nyilvánvalóan szükséges lett volna a megalapozott tényállás megállapításához és a büntetőjogi felelősség megállapításához.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban hivatalból rendelt el szakértői bizonyítást és tárgyaláson hallgatta meg **dr. ÉÉ igazságügyi patológus szakértőt**, aki úgy nyilatkozott, hogy az elhunyt halálát közvetlenül a keményburok alatti vérzés következtében kialakult vérkeringési és légzési elégtelenség okozta, amelyben csak gyorsító tényezőként játszott szerepet a vérbelehelés, amely a légzési elégtelenség súlyosbodását eredményezte.

A szakértő szerint a boncjegyzőkönyv és XX gyanúsítottai vallomásának egybevetése alapján a vallomásban szereplő bántalmazás megfelel a sértett fején észlelt külsérelmi nyomoknak és a belvizsgálatnak, a darabos orrcsonttörést és a

fogak kitörését is okozhatták ökolütések. A vérbelehelés kizárólag a száj-, illetve orrsérülés következtében jöhetett létre, mivel a test más részein észlelt sérülések között nem voltak olyanok, amelyek a tüdőt sértették volna.

A vérömleny az elhunyt koponyájának jobb oldalán keletkezett, ugyanakkor a külsérelmi nyomok között ugyanitt nem találhatók elváltozások. Emiatt az agyi vérömleny ún. **ellencsapódásos mechanizmus** során jött létre, ami azt jelenti, hogy a fejet az ellenkező oldalon éri közepes vagy ezt meghaladó erejű ütés vagy ütődés, aminek következtében az agyvelő gyorsulása-lassulása következik be, esetlegesen rotációs elmozdulás is létrejön, ettől a hídvéna sérülést szenved és egyre nagyobb vérömleny keletkezik.

Hídvéna-szakadás és halált eredményező következményes vérömleny a fejtetőre mért ütestől nem jöhetett létre. Az ellencsapódásos agyzúzódást a vállat és a bordákat ért erőbehatások sem okozhatták.

YY sértettnél az ellencsapódásos agyzúzódást a fej bal oldalát ért bántalmazás (rotáció vagy ütődés) következtében keletkezett a jobb oldalon.

A kétoldali sorozat-bordatörések a törésnek megfelelő oldalon keletkező sérülések hiányában szintén ún. **indirekt mechanizmus** során úgy keletkeztek, hogy az ellenkező oldalon történt tompa erejű, nagy felületű erőbehatásra a bordáknál hajlítós törés jött létre, a bordák az erőbehatástól eltörtek, s a tört végek a bőrfelszín felé fordultak. Az elhunytánál a mellhártya nem sérült, így belső sérülés nem jött létre. Ilyen sérülést nagy felületű lábbelivel megtaposás, mellkasra térdelés idézhet elő. Egy eleséstől kétoldali sorozat-bordatörés keletkezése nem valószínűsíthető.

További sérülések hiányában, életben maradás esetén a kétoldali sorozat-bordatörés egyértelműen felveti az életveszély lehetőségét, mivel egyrészt a véletlenül múlik, hogy valamelyik borda megsérti-e a mellhártyát és kialakul-e közvetett életveszélyt jelentő légmell, - másrészt a többszörös csonttörés következtében közvetlen életveszélyt jelentő ún. zsírembólia is kialakulhat.

A fejtető nyolc napon belül gyógyuló belső sérülései a lágyrész-beszűrődések alapján legalább kettő vagy három közepes erejű erőbehatást tételeznek fel. Létrejöhetek sima ajtófélfához ütés következtében, de földre eséstől, sima padlóhoz ütődéstől is.

A bal állkapocs szöglet zúzódása, illetve a bal járomív vetületében lévő elszíneződés kis-közepes erőbehatás folytán jöhetett létre, a fogak kitöréséhez kis erőbehatás is elegendő lehetett, ha ínysorvadása volt a sértettnél, amelyet sem megerősítő, sem cáfoló orvosi adatok nincsenek.

A sértett homlok és baloldali halántéki tájékának határán látszó sávós elszíneződés megfelelhet egy cipőtálp lenyomatának, kis-közepes erejű erőbehatásnak felelhet meg.

A halál bekövetkeztének időpontjával kapcsolatban kategorikus vélemény nem adható.

A rendőrorvosi vélemény szerint a test hőmérséklete szobahőmérsékletűre (18 fok körüli) hűlt le, így a halottszemlénél 19-24 órával korábbi időpont megfelel a halál

lehetséges idejének. Mivel ún. vénás vérzés következett be, ez akár tíz-húsz perc elteltével is eredményezhet olyan mérvű nyomásfokozódást, hogy a halál bekövetkezik. Csak valószínűségi vélemény adható, miszerint a halál legkorábban a bántalmazás elszenvedése után tíz-húsz perc elteltével bekövetkezhetett, de nagyobb a valószínűsége annak, hogy a sértett halála később következett be.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével alapvetően helytálló történeti tényállást állapított meg, amely azonban a Be. 351.§ (2) bek. b/ és c/ pontjai szerint részben hiányos volt, jogi indokolása pedig az orvosszakértői vélemény tekintetében ellentétes az iratok tartalmával.

Ez a részbeni megalapozatlanság a fellebbezési eljárás keretében korrigálható volt.

A megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében az ítéletábra a felvett bizonyítás és a rendelkezésre álló iratok tartalma alapján a történeti tényállásban írtakat - a sértett által XX-től elszenvedett bántalmazás mibenlétét illetően, továbbá annak megállapításával, hogy mely sérülések álltak okozati összefüggésben a sértett halálához vezető okfolyamattal, a további sérülések szerepének tisztázásával és a halál bekövetkezésének időpontja tekintetében, - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve pontosította:

- A történeti tényállás negyedik bekezdésének második mondatába emeli át az ítélet indokolása 14. oldalának harmadik bekezdéséből, hogy tettelegességgig fajuló vitájuk során XX ököllel, két-három esetben, közepes-nagy erővel bal arcfelén megütötte YY sértettet.

Kiegészíti a tényállást azzal, hogy XX bántalmazása következtében YY darabos orrcsont-törést, mindkét ajkának duzzanatát, az ajak nyálkahártyájára és az izomzatra is kiterjedő folytonosság-megszakadást, a 11-es és 21-es fogának törését és a fogmeder-nyúlvány vérzését szenvedte el, ami miatt orra és szája vérezni kezdett.

Ezen ütések valamelyike okozta az ellenkező oldalon kialakult keményburok alatti vérömlenyt, amely az orrcsonttöréses sérüléshez társult vérzés belehelésével együtt okozta a sértett halálát.

- Az orrcsonttörés gyógytartama helyesen: nyolc napon túli, életben maradás esetén ténylegesen 4-6 hét alatt gyógyuló lett volna;

- A tényállásban l.r. vádlottnak tulajdonított sérülések közül az ítélet 7-8. oldalain 3-4./ pontokban felsorolt külsérelmi nyomoknál az orr deformáltságát, az orrcsontok kóros mozgathatóságát, az alsó- és felső ajkak duzzanatát, a nyálkahártya izomzatra is ráterjedő folytonosság-megszakadását, a 11-es és 21-es fogak hiányát, a fogmeder-nyúlvány vérzését XX okozta. A sértett halálához vezető vérömlenyt és vérbelehelést a vádlott nem okozhatta, mert erre a fejtető ajtófélfába ütése kis-közepes erővel nem volt alkalmas, vérző sérüléseket a vádlott nem okozott.

- Életben maradás esetén a kétoldali sorozat-bordatörések okozhattak volna életveszélyes sérülést, mivel csak a véletlenül múlik, hogy valamelyik borda megsérti-e a mellhártyát és kialakul-e közvetett életveszélyt jelentő légmell, - illetve a többszörös csonttörés következtében közvetlen életveszélyt jelentő ún. zsírembólia is kialakulhat.

- Mellőzi a tényállásból az ítélet 10. oldaláról, hogy a sértett 2010. február 14-én 18 óra 15 perc és 23 óra 15 perc körüli időben halálozott el.

A sértett halálát közvetlenül a keményburok alatti vérzés következtében kialakult vérkeringési és légzési elégtelenség okozta, amelyben gyorsító tényezőként játszott szerepet a vérbelehelés, amely a légzési elégtelenség súlyosbodását eredményezte.

A halál az eszméletvesztést követően **tíz perccel** beállhatott. A sértett életét ezen időszakon belüli orvosi kezelés menthette volna meg.

- Mellőzi az indokolás 15. oldalának harmadik bekezdéséből azt az iratellenes megállapítást, miszerint a sértett bal arcfélet és orrot ért bántalmazása semmiképpen nem függ össze a halállal.

- Ugyancsak mellőzi az indokolás 15. oldalának ötödik bekezdését, ehelyett a tényállásban rögzíti, hogy bár az elszenvedett bántalmazástól a sértettnek vérző sérülései keletkeztek, azok azonban - az orrcsonttörésen kívül - a ruhával fedett testen nem mutattak olyan látványos jeleket, amelyek laikus számára az egyébként lerészegedett sértettnek azonnali segítségnyújtás szükségességét vetették volna fel. Az orrcsonttörést követően pedig először azt még maga a sértett is el tudta látni.

A tényállás részleges megalapozatlansága ekként - a Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontja szerint - kiküszöbölhető volt, így már minden olyan körülmény rögzítésre került a tényállásban, amely a büntetőjogi felelősség elbírálásánál jelentőséggel bírt.

A nyomozás során nem képezte vita tárgyát, hogy a sértett halálát a subdurális haematoma következtében kialakult keringési és légzési elégtelenség okozta.

Dr. JJ igazságügyi orvosszakértő az elsőfokú bíróság előtt (17./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 25. oldala), míg dr. ÉÉ patológus szakértő a másodfokú tárgyaláson nyilatkozott - dr. UU és dr. PP igazságügyi orvosszakértők következetes véleményével egyezően - arról, hogy a sértett halálában vérbelehelés is szerepet játszott.

Erre figyelemmel a másodfokon felvett szakértői bizonyítás tárgya nem a halál okának és körülményeinek vizsgálata volt, amelyhez a Be. 101.§ (2) bekezdése két szakértő alkalmazását írja elő, - hanem olyan további különleges szakértelmet igénylő kérdések megválaszolása, amelyhez (a Be. 101.§ (1) bekezdése szerint) elegendő volt egy szakértő közreműködése. Ebből adódóan a másodfokú bíróság nem értett egyet azzal az ügyészi indítvánnyal, amely a tárgyalás elnapolása mellett dr. JJ szakértő megidézését és a szakértők együttes megnyilatkoztatását célozta,

ezért az erre irányuló bizonyítási indítványt elutasította. A szakértő társa véleményével szembe nem került, a halál oka tekintetében a vérbelehelést dr. JJ az elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv idézett oldalán nem vitatta, mely meghallgatáson viszont dr. ÉÉ nem volt jelen. Dr. JJ betegsége miatt volt akadályoztatva a jelen eljárásban, de ellentét immár a szakértők között nincs, mert a vérbelehelés tényét, amelyet a boncjegyzőkönyv bizonyított, már dr. ÉÉ sem vitatta.

Magának az orrcsonttörésnek a halál bekövetkeztében szerepe nem volt, azt a törés következtébeni vérzés, vérbelehelés és akár az ezt okozó baloldali arcfélre mért, nem a vádlottól származó nagy erejű ütés által kiváltott ellencsapódásos agyzúzódás és keményburok alatti vérömleny okozta. Így az írásbeli szakvélemények között sincs ellentmondás, az elsőfokú bíróság nem tévedett akkor, amikor dr. JJ és dr.ÉÉ szakértők véleményét értékelte.

A fenti kiegészítéssel a tényállás minden tekintetben megalapozottá vált és alkalmas arra, hogy a felülbírálat során a másodfokú bíróság határozat arra alapozza.

A bizonyítékok értékelése körében az elsőfokú bíróság az egyes bizonyítékokat egymással egybevetette és mérlegelte. Részletesen számot adott arról, hogy I.r. vádlottnak az eljárás során többször megváltoztatott vallomásai közül miért az önmagára terhelő előadását fogadta el, amely egyébként összhangban állt az eljárás nyomozati szakában elhunyt XX vallomásával, valamint a sértettet a vádbeli időben ért, egymást követően kifejtett bántalmazásról OO/nak, illetve YY-né ZZ-ának XX-től származó értesülésével. Az elsőfokú ítélet indokolása teljeskörű és megfelel a logika szabályainak is.

Az elsőfokú bíróság a sértett vádbeli időben elszenvedett bántalmazása kapcsán helytállóan állapította meg, hogy I.r. vádlott és XX nem szándékegységben bántalmazták a sértettet. Anélkül, hogy ebben előzetesen megállapodtak volna, előbb XX mért a sértett bal arcfelére ökölütéseket, majd miután a vérző sérülést szenvedett YY a fürdőszobából kijött, bántalmazta őt társa közreműködése nélkül I.r. vádlott.

A két bántalmazó által a sértettnek okozott sérülések jól elkülöníthetők voltak.

Megállapítható volt, hogy a sértettet utóbb, XX-től elkülönülten bántalmazó I.r. vádlott által a sértett fején, törzsén és végtagjain kis-közepes erőintenzitással kifejtett tettelegesség következtében, míg több rendbeli közepes-nagy erejű mechanikai behatás nyomán a mellkas mindkét oldalán jöttek létre sérülések. Sem a fején (homlokon, halántéktájékon, fejtetőn), a vállán valamint végtagjain lévő, nyolc napon belül gyógyuló sérülések, sem a nyolc napon túli gyógytartamú kétoldali sorozat-bordatörések nem eredményezhettek hídvéna-szakadást és ellencsapódásos agyzúzódást, illetve vérbeleheléshez sem vezethettek.

Az I.r. vádlott által okozott, indirekt mechanizmus folytán létrejött sorozat-bordatörések önmagukban alkalmasak voltak életveszélyes sérülés bekövetkezésére, mivel a mellhártya sérülése esetén közvetett életveszélyt jelentő

légmell, illetve a többszörös csonttörés következtében közvetlen életveszélyt jelentő zsírembólia kialakulásával is számolni lehetett. Az életveszélyes következmény elmaradása csak a véletlennek tulajdonítható.

A cselekmény jogi minősítésével kapcsolatban az irányadó tényállás szerint XX bántalmazásával elindult az az okfolyamat, amely következtében a halálos eredmény - feltéve, hogy a sértett szakszerű orvosi ellátására azonnal nem kerül sor, - akkor is feltétlenül bekövetkezett volna, ha a sértettet I.r. vádlott nem bántalmazta volna. YY halálának bekövetkezéséhez a vádlottnak felrótt cselekvőség nem járult hozzá, az közreható okként (concausa) sem kapcsolódott a halálhoz vezető okfolyamatba.

Az irányadó tényállás alapján I.r. vádlott nagyszámú, közepes-nagy erőintenzitással, eszköz nélküli ütésekkel, rúgásokkal, megtaposással bántalmazta a sértettet. Ezen túlmenően nem tanúsított olyan magatartást, amely a sértett életének kioltására alkalmas lett volna, illetve egyenes vagy eshetőleges ölési szándékra utalna. Ölésre utaló kijelentést nem tett, s az a körülmény, hogy csak napokkal a sérülés okozása után hívott a sértetthez orvost, ekörben nem bír jelentőséggel, mivel a sértett halála akár tíz perc elteltével is bekövetkezhetett. E vonatkozásban a másodfokú bíróság a halál bekövetkezésének időpontjával kapcsolatos bizonytalanságot - a Be. 4.§ (2) bekezdésének megfelelően - mint kétséget kizáróan nem bizonyított tény a vádlott javára értékelte és a lehetséges tartamon belül a legkorábbi időpontot fogadta el.

A kifejtettek miatt a másodfokú bíróság nem értett egyet azzal az ügyészi állásponttal, hogy az eshetőleges szándékkal elkövetett emberölés alapesetének kísérlete (Btk. 166.§ (1) bekezdése) lenne a vádlottnak felróható. Ölési szándék hiányában az emberölés büntetnének alapesetében éppúgy nem állapítható meg a terhelt felelőssége, mint az élet elleni bűncselekmény vádirat szerinti minősített alakzata miatt. Ugyanakkor igazolható ölési szándék nélkül a brutális elkövetési mód, mint súlyosító körülmény értékelhető.

Az erőbehatások számából, erejéből, irányából, a megtámadott testtájék figyelembevételével nem kétséges, hogy a testi sértés okozására irányuló egyenes szándékkal cselekvő vádlott tudata átfogta, miszerint a sértett akár életveszélyes sérülést is elszenvedhet, ám eziránt közömbös maradt. Az életveszély ugyan nem következett be, de ez kizárólag az elkövetőn kívül álló okból, a véletlennek köszönhetően maradt el.

A testi sértés elleni bűncselekmények esetében a ténylegesen bekövetkezett eredményhez képest a súlyosabb jogkövetkezménnyel járó bűncselekmény kísérlete miatt a büntetőjogi felelősség csak akkor állapítható meg, ha a súlyosabb eredmény bekövetkezése az elkövetőn kívülálló okok folytán marad el. (BH. 1992/564.)

A Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvének I. része az emberölés kísérlete és befejezett testi sértési cselekmények elhatárolásánál azt fejtí ki, hogy nem a magatartás eredményének, hanem az elkövető tudattartalmának van meghatározó jelentősége, nevezetesen, hogy a cselekmény elkövetésének időpontjában az elkövető tudata átfogta-e a hosszabb gyógytartamú testi sérülés vagy betegség bekövetkezésének lehetőségét és ezt kívánva vagy ebbe belenyugodva tanúsította-e az elkövetési magatartást. Ehhez képest az életveszélyt okozó testi sértés kísérlete csak akkor állapítható meg, ha az eset összes körülményeiből arra lehet következtetni, hogy az elkövető szándéka - legalább eshetőlegesen - életveszélyes sérülés okozására irányult. Ennek feltétele pedig, hogy a bántalmazás olyan eszközzel, intenzitással és módon valósuljon meg, amely a közönséges élettapasztalat szerint is a ténylegesen okozottnál súlyosabb sérülés előidézésére vezet és az ilyen eredmény kizárólag az elkövetőn kívül álló okok (a sértett védekezése, elhárítása, más személy közbeavatkozása, stb.) miatt marad el. (BJD 6349; 6351.)

A kifejtettek miatt az elsőfokú bíróság tévedett I.r. vádlott cselekménye jogi minősítését illetően.

Az előbbi indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által a vádlott terhére rótt cselekményt (az elkövetéskor hatályos) Btk. 170. §-ának (1) bekezdésébe ütköző, de a (6) bekezdés I. tétele szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntette Btk. 16.§-a szerinti kísérletének minősítette.

Az elsőfokú bíróság a törvénynek megfelelően állapította meg, hogy a terhelt a Btk. 137.§ 16./ pontja szerinti többszörös visszaeső bűnismétlő.

A szakértői vélemények alapján megváltoztatott tényállás szerint a jogerősen elítélt II.r. vádlott bűnösségének megállapítását illetően is komoly aggályok merültek fel, amelyeket a másodfokú bíróság - fellebbezés hiányában - orvosolni nem tudott.

II.r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság tényállásában azt állapította meg, hogy a bántalmazás elszenvedésétől számított 20 perctől 24 óráig terjedő intervallumban halt meg, illetve élt túl a sértett, akinek a vádlott nem nyújtott orvosi segítséget, illetve, hogy az emberöléssel vádolt élettársa bűncselekménye nyomainak eltüntetése érdekében saját lakásában a vért feltakarította.

A másodfokú bíróság által módosított tényállás szerint azonban YY halála tíz perc elteltével állt be. Ez az időtartam a látványos külsérelmi nyomokat nem szenvedett sértett esetében a bántalmazásban egyébként részt nem vevő terhelnél a segítségnyújtás szükségességét fel sem veti, így annak elmulasztása sem róható a terhére. Ugyancsak megalapozatlannak tűnik a bűnösség megállapítása a bűnpártolás tekintetében, mivel I.r. vádlottal hozzátartozói viszonyban álló II.r. vádlott a Btk. 244.§ (4) bekezdésére figyelemmel a Btk. 244.§ (1) bekezdés b/ pontja szerinti cselekményéért emberöléssel összefüggő bűncselekménnyel kapcsolatban sem volna büntethető. II.r. vádlottat érintő fellebbezés hiányában a fentiek felülvizsgálat keretében orvosolhatók.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság a bűnösnek kimondott I.r. vádlottnál lényegében helyesen tárta fel a releváns bűnösségi tényezőket. További súlyosítóként kellett értékelni, hogy a vádbeli időben ellene (helyesen 2005. július 8. napján elkövetett rongálás büntette és egyedi azonosító jel meghamisításának büntette miatt) folyó büntető eljárás hatálya alatt állt, - ugyanakkor az enyhítő körülmények között a minősítésváltoztatás miatt folytán kisebb nyomatékka figyelembe vehető volt az időmúlás.

A vádlottal szemben elsőfokon kiszabott fegyházbüntetés a megváltozott minősítés szerinti két évtől nyolc évig terjedő, de a Btk. 97.§ (1) bekezdésére figyelemmel tizenkét évre felemelt büntetési tételkeret maximumát is meghaladja, így rendkívül eltúlzott.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát a többszörös visszaesőkre irányadó, felemelt büntetési tétel középértékéhez közelítő hat évre enyhítette, azzal, hogy az érintetlenül hagyott végrehajtási fokozat a Btk. 42.§ (3) bekezdésén alapul.

A mellékbüntetést a másodfokú bíróság nem találta eltúlzottnak, így azt változatlanul hagyta.

A Fővárosi Törvényszék helyesen döntött a járulékos kérdésekről, így a bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség viseléséről is a törvénynek megfelelően határozott.

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét az előbbi indokok alapján a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a határozat egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélet kihirdetésétől eltelt időt - a Btk. 99.§-ának (1) bekezdése szerint - beszámította a fegyházbüntetésbe.

A védő eredményes fellebbezésére tekintettel az ítéltábla - a Be. 381.§ (2) bekezdése alapján - mentesítette a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetése alól.

Budapest, 2013. évi január hó 9. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sebe Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 24.B.1206/2011/44. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.273/2012/7. számú ítéletében írt változtatással - I.r. vádlottat érintően - 2013. évi január hó 9. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2013. évi január hó 9. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő